

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia 1 grudnia 1932 r.

o komornikach.

Na podstawie art. 264 § 2, 265 § 3 i art. 298 prawa o ustroju sądów powszechnych z dnia 6 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 102, poz. 863), zarządzam co następuje:

Rozdział I.

Postanowienia ogólne.

§ 1. Komornik jest urzędnikiem państwowym, powołanym do pełnienia czynności egzekucyjnych i innych, wskazanych w ustawach.

§ 2. Minister Sprawiedliwości oznacza liczbę stanowisk komorników.

§ 3. Okrąg urzędowy komornika, stanowiący jego rewir, obejmuje zasadniczo okrąg sądu grodzkiego lub jego część. Jeżeli przy sądzie grodzkim urzęduje kilku komorników, podział czynności między nimi (miejscowy lub rzeczowy) oznacza kierownik tego sądu.

§ 4. Rewir komornika może sięgać wyjątkowo poza okrąg sądu grodzkiego albo obejmować okręgi

kilku sądów grodzkich tego samego sądu okręgowego. W tych przypadkach ustalenie i zmiana rewiru oraz oznaczenie sądu, przy którym komornik urzęduje, należy do prezesa sądu okręgowego.

§ 5. Jeżeli rozporządzenie niniejsze nie stanowi inaczej, stosuje się do komorników ustawę z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164) i inne przepisy, dotyczące urzędników państwowych.

Rozdział II.

Praktyka i egzamin.

§ 6. Kandydaci na stanowiska komorników powinni odbyć praktykę u komornika i złożyć egzamin według postanowień rozporządzenia niniejszego.

§ 7. Do praktyki mogą być dopuszczeni kandydaci, którzy odpowiadają warunkom ogólnym dopuszczenia do praktyki, określonym w przepisach o państwowej służbie cywilnej, jeżeli posiadają wykształcenie, wymagane od kandydatów na stanowiska urzędników państwowych II kategorii.

§ 8. Podania o dopuszczenie do praktyki składa się do prezesa sądu okręgowego, w którego okręgu kandydat pragnie odbywać praktykę.

Do podania należy dołączyć metrykę urodzenia, dowód obywatelstwa polskiego, dowód posiadania wymaganego wykształcenia, świadectwo moralności,

świadczenie zdrowia, wydane przez lekarza urzędowego, oraz własnoręcznie napisany życiorys.

Przed załatwieniem podania prezes sądu okręgowego sprawdzi dane o wartości moralnej kandydata.

§ 9. Równocześnie z dopuszczeniem do praktyki prezes wyznacza komornika, u którego kandydat ma odbywać praktykę, uwzględniając w miarę możliwości życzenie kandydata.

§ 10. Praktyka u komornika trwa zasadniczo rok.

W ciągu praktyki kandydat powinien zaznajomić się dokładnie z czynnościami komornika.

Do czasu praktyki nie wlicza się czasu, przez który kandydat nie pełnił jej z powodu choroby, urlopu lub odbywania służby wojskowej.

O rozpoczęciu, przerwie i ukończeniu praktyki komornik zawiadamia prezesa sądu okręgowego.

§ 11. Prezes sądu okręgowego może zwolnić kandydata przed ukończeniem praktyki, jeżeli uzna, że kandydat nie pełni gorliwie swych obowiązków lub zachowuje się nieodpowiednio.

§ 12. Kandydaci, odbywający praktykę u komornika, nie pobierają wynagrodzenia ze Skarbu Państwa.

Nie stosuje się do nich również przepisów, dotyczących praktykantów, odbywających państwową służbę przygotowawczą.

§ 13. Po ukończeniu przez kandydata praktyki komornik sporządza sprawozdanie z postępu, zdolności i sprawowania się kandydata i przedstawia je w drodze służbowej prezesowi sądu okręgowego.

Prezes sądu okręgowego na podstawie sprawozdania ocenia, czy wynik praktyki można uważać za zadowalający, i ocenę tę podaje do wiadomości kandydata.

W razie ujemnej oceny prezes może zwolnić z praktyki kandydata lub na jego prośbę zezwolić na przedłużenie praktyki.

Przedłużenie takie następuje na ściśle określony czas, nie dłuższy jednak niż rok.

§ 14. Od odbycia praktyki wolni są kandydaci, którzy odbyli z wynikiem dodatnim służbę przygotowawczą, przepisana dla kandydatów na stanowiska sekretarzy sądowych i prokuratorskich.

W przypadkach wyjątkowych Minister Sprawiedliwości na wniosek prezesa sądu okręgowego może kandydata zwolnić w całości lub w części od odbycia praktyki u komornika.

§ 15. Po odbyciu praktyki kandydat powinien poddać się egzaminowi na komornika. Kandydata należy zwolnić z praktyki, jeżeli w ciągu roku od odbycia praktyki normalnej lub przedłużonej nie przystąpi do egzaminu.

§ 16. Podania o dopuszczenie do egzaminu na komornika należy wnosić do prezesa sądu okręgowego, który orzeka o dopuszczeniu do egzaminu oraz oznacza jego termin i skład komisji egzaminacyjnej.

§ 17. Komisję egzaminacyjną ustanawia się przy sądzie okręgowym.

Komisja składa się z przewodniczącego, jego zastępcy i odpowiedniej liczby członków, mianowanych na okres dwuletni z pośród sędziów i doświadczonych komorników, urzędujących w siedzibie sądu okręgowego.

Przewodniczącego i jego zastępcę mianuje z pośród sędziów okręgowych prezes sądu apelacyjnego na wniosek prezesa sądu okręgowego, pozostałych zaś członków prezes sądu okręgowego.

Komisja egzaminuje w składzie trzech członków, mianowicie: przewodniczącego, jednego członka z grona sędziów i jednego członka z grona komorników.

Uchwały komisji zapadają większością głosów, przyczem przewodniczący głosuje ostatni.

§ 18. Egzamin piśmienny polega na opracowaniu tematów z zakresu czynności egzekucyjnych.

Na opracowanie zadania udziela się kandydatowi nie więcej niż sześć godzin.

§ 19. Egzamin piśmienny odbywa się w lokalu urzędowym pod nadzorem członka komisji, wyznaczonego przez przewodniczącego.

Kandydat może przy opracowaniu posiłkować się zbiorami ustaw, rozporządzeń, dzienników urzędowych i przepisanych druków. Wszelka inna pomoc, jako też porozumiewanie się kandydatów ze sobą lub z innymi osobami są zabronione. Jeżeli nadzorujący członek komisji stwierdzi nadużycie ze strony kandydata, spisze o tem protokół i przedstawi go przewodniczącemu.

Każde wypracowanie nadzorujący członek komisji opatrzy swoim podpisem, stwierdzając zarazem czas rozpoczęcia i ukończenia wypracowania.

§ 20. Na egzaminie ustnym kandydat powinien wykazać:

1) ogólną znajomość ustawy konstytucyjnej, ustroju władz i urzędów państwowych oraz samorządowych;

2) znajomość ustroju sądów i urzędów wymiaru sprawiedliwości;

3) znajomość przepisów o państwowej służbie cywilnej i szczególnych przepisów o komornikach;

4) dokładną znajomość przepisów, których stosowanie należy do czynności komornika.

Na egzaminie ustnym kandydat powinien objaśnić wypracowanie piśmienne.

Od wykazywania znajomości ustaw i przepisów, wymienionych w punktach 1) — 3), jest wolny kandydat, który złożył z pomyślnym wynikiem egzamin, uprawniający go do objęcia stanowiska sekretarza sądowego i prokuratorskiego.

§ 21. Jeżeli komisja egzaminacyjna uzna jednomyślnie wypracowanie piśmienne za niedostateczne, uważa się wynik egzaminu bez ustnego już egzaminowania za „niedostateczny”.

Ogólny wynik egzaminu ocenia się stopniem:

- a) bardzo dobry;
- b) dobry;
- c) dostateczny;
- d) niedostateczny.

§ 22. W razie niedostatecznego wyniku egzaminu komisja wyznacza termin powtórzenia egzaminu. Termin ten wyznaczyć należy najwcześniej po trzech miesiącach a najpóźniej w ciągu roku od pierwszego egzaminu.

W razie ponownego niedostatecznego wyniku nie wolno egzaminu powtarzać.

§ 23. Komisja egzaminacyjna prowadzi księgę protokołów egzaminów, zawierającą następujące rubryki: 1) numer porządkowy, 2) dzień egzaminu, 3) skład komisji, 4) nazwisko i imię kandydata, 5) wymienienie, który raz kandydat poddaje się egzaminowi, 6) ogólny wynik egzaminu, 7) podpisy członków komisji.

§ 24. Kandydat otrzymuje świadectwo odbytego egzaminu, wystawione przez komisję egzaminacyjną (wzór Nr. 1).

Świadectwo będzie podpisane przez wszystkich członków komisji i zaopatrzone pieczęcią sądu okręgowego, przy którym komisja urządzuje.

§ 25. Od odbycia praktyki i od składania egzaminu są wolni kandydaci, którzy ukończyli uniwersyteckie studia prawnicze i odbyli co najmniej jednoroczną aplikację sądową, adwokacką lub praktykę notarialną.

Rozdział III.

Mianowanie komornika.

§ 26. Kandydaci na stanowiska komornika powinni składać podanie o mianowanie komornikiem do prezesa sądu okręgowego, w którego okręgu stanowisko takie jest wolne.

§ 27. Do podania należy dołączyć dokumenty, stwierdzające warunki do objęcia stanowiska komornika, oraz życiorys.

Kandydat na stanowisko komornika powinien mieć ukończonych lat 25.

§ 28. Prezes sądu okręgowego sprawdzi dane o wartości moralnej kandydata oraz zarządzi przez lekarza urzędowego zbadanie zdrowia kandydata, poczem przedstawia podania wszystkich kandydatów wraz ze swoją opinią prezesowi sądu apelacyjnego.

Opinię o wartości moralnej i zdrowiu kandydata nie należy zasięgać, jeśli kandydatem jest osoba, będąca w służbie państwowej, lub osoba, która bezpośrednio przed wniesieniem podania odbyła praktykę u komornika.

§ 29. Komornika mianuje na dane stanowisko prezes sądu apelacyjnego. Mianowanie może nastąpić na stałe lub do odwołania (prowizorycznie).

§ 30. Jeżeli dobro służby tego wymaga, prezes sądu apelacyjnego może czasowo delegować na stanowisko komornika sekretarza sądowego.

Rozdział IV.

Obowiązki i prawa komorników.

§ 31. Komornik pełni czynności osobiście z wyjątkiem przypadków, oznaczonych w instrukcji dla komorników.

Do załatwiania czynności kancelaryjnych komornik może utrzymywać na własny koszt personel pomocniczy, za którego czynności jest osobiście odpowiedzialny.

§ 32. Komornik powinien utrzymywać biuro w siedzibie sądu grodzkiego, przy którym urządzuje. Kierownik sądu grodzkiego może zlecić komornikowi utrzymywanie biura w obrębie jego rewiru.

§ 33. Komornik powinien dostosować do warunków miejscowych godziny przyjęć dla stron interesowanych. Po uzyskaniu zatwierdzenia tych godzin przez kierownika sądu komornik podaje je do wiadomości powszechnej na tablicy u wejścia do biura, a w razie potrzeby także drogą komunikatów do czasopism.

Na tablicy należy również podać miejsce (ulica i dom) zamieszkania komornika.

§ 34. W sprawach pilnych komornik powinien przyjmując osoby interesowane poza godzinami przyjęć.

§ 35. Komornik, wyjeżdżając w sprawach urzędowych, pozostawia w biurze zawiadomienie, dokąd się uda i kiedy powróci.

W razie urlopu lub przerwy w urzędowaniu z innej przyczyny, komornik na drzwiach biura wywiesza zawiadomienie o osobie i miejscu urzędowania zastępcy.

§ 36. Komornik używa tytułu: „Komornik Sądu Grodzkiego w”, „Komornik Sądu Grodzkiego w rewiru” lub „Komornik Sądu Grodzkiego do spraw w”.

Jeżeli siedziba komornika nie jest siedzibą sądu grodzkiego, określenie powyższe uzupełnia się dodatkiem: „z siedzibą w”.

§ 37. Pieczęć urzędowa komornika o średnicy 36 mm do tłoczenia w papierze i do tuszu, a 30 mm do laku powinna odpowiadać przepisom o pieczęciach urzędowych w Zarządzie Centralnym Ministerstwa Sprawiedliwości, jako też w sądach i urzędach wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa.

Napis na pieczęciach komornika będzie następujący: „Komornik Sądu Grodzkiego w”.

§ 38. Komornik używa oznak, przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości, wydanym w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów oraz Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 11 lipca 1931 r. w sprawie oznak urzędów i organów pomocniczych i wykonawczych w dziale Ministerstwa Sprawiedliwości (Dz. U. R. P. Nr. 74, poz. 601) z napisem, wymienionym w § 5 punkt 2) tego rozporządzenia.

§ 39. Komornik przy wykonywaniu czynności urzędowych poza biurem używa emblematu, umie-

szczonęgo na piersi po stronie lewej. Emblemat jest srebrny (z białego metalu) i przedstawia orła państwowego, wspartego na plakiecie z napisem: „Komornik Sądu Grodzkiego”. Wymiar orła wynosi 30 mm na 30 mm, wymiar plakiety 30 mm na 10 mm (wzór Nr. 2).

§ 40. Komornik otrzymuje ze Skarbu Państwa uposażenie, określone w ustawie o uposażeniu urzędników państwowych.

Na pokrycie kosztów utrzymania biura (wydatki osobowe i rzeczowe) komornik zatrzymuje dla siebie 40% pobieranych za czynności opłat.

Komornik ponosi koszt wykonania pieczęci, oznak i emblematu.

Rozdział V.

Zastępstwo komornika.

§ 41. Jeżeli komornik nie może pełnić czynności z powodu przeszkód prawnych lub faktycznych (wyłączenie, urlop, choroba, służba wojskowa, zawieszenie w urzędowaniu, śmierć), należy pełnienie czynności komornika zlecić zastępcy.

§ 42. Zastępcą komornika może być tylko komornik innego okręgu lub urzędnik, pełniący czynności sekretarza sądowego.

Zastępcę wyznacza kierownik sądu grodzkiego z pośród podległych mu komorników lub urzędników; w razie braku odpowiednich kandydatów kierownik sądu zwraca się do prezesa sądu okręgowego o wyznaczenie zastępcy.

§ 43. Zastępca utrzymuje biuro komornika z pobieranej w okresie zastępstwa części opłat (§ 40).

Rozdział VI.

Nadzór służbowy.

§ 44. Bezpośrednią władzą służbową komornika jest kierownik sądu grodzkiego, przy którym komornik urzęduje. Kierownik sądu może zlecić pełnienie czynności nadzorczych sędziemu grodzkiemu, do którego zakresu należą sprawy egzekucyjne.

§ 45. W celu nadzoru kierownicy sądów lub wyznaczeni przez nich sędziowie mają prawo badania zażaleń na czynności komornika, przeglądania akt i ksiąg urzędowych, kontroli czynności egzekucyjnych, w szczególności, czy egzekucja prowadzona jest sprawnie i czy pobierane przez komornika należności odpowiadają przepisom.

§ 46. W razie objęcia urzędowania przez zastępcę lub nowego komornika należy w obecności kierownika danego sądu grodzkiego lub delegowanego przez niego urzędnika sporządzić protokół przejęcia urzędowania.

§ 47. W razie śmierci komornika lub zawieszenia go w urzędowaniu kierownik sądu grodzkiego powinien natychmiast postarać się o bezpieczne przechowanie ksiąg, pieczęci, akt i pieniędzy, znajdujących się w biurze komornika.

Rozdział VII.

Odpowiedzialność służbowa.

§ 48. Przepisy o odpowiedzialności służbowej urzędników stosuje się do komorników z następującymi zmianami:

- 1) zamiast kary skrócenia lub odmowy urlopu wypoczynkowego nakłada się karę grzywny do 100 złotych;
- 2) z karą nagany może być połączona grzywna od 100 do 500 złotych.

Komornikowi, który nie uiszcza orzeczonej prawomocnie grzywny, należy grzywnę potrącić z uposażenia z tem zastrzeżeniem, że potrącenia nie mogą przewyższać 20% uposażenia.

Rozdział VIII.

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 49. W ciągu dwóch lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego mogą być mianowani komornikami bez odbycia praktyki i złożenia egzaminu:

- 1) kandydaci, którzy zajmowali lub zajmują stanowiska sekretarzy sądowych i prokuratorów;
- 2) kandydaci, którzy w okręgach Sądów Apelacyjnych w Krakowie i Lwowie oraz w okręgu Sądu Okręgowego w Cieszynie zajmowali co najmniej przez dwa lata stanowiska urzędników III kategorii w dziale egzekucji i posiadają bardzo dobre kwalifikacje;
- 3) urzędnicy II kategorii, zatrudnieni w administracji skarbowej w dziale egzekucji lub w Prokuraturze Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Kandydaci, wymienieni w p. 2), zwolnieni są od wykazywania poziomu wykształcenia, określonego w rozporządzeniu niniejszym.

§ 50. Komornicy sądowi, czynni w chwili wejścia w życie rozporządzenia niniejszego w okręgach Sądów Apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie, pełnią nadal czynności komorników, przyczem stosuje się do nich dotychczasowe przepisy służbowe i dyscyplinarne. Komornicy ci stają się komornikami w rozumieniu rozporządzenia niniejszego dopiero po ustaleniu ich stosunku służbowego (mianowanie na stałe lub do odwołania) w trybie rozporządzenia niniejszego.

Prezesi sądów apelacyjnych dokonają wymienionych w ustępie pierwszym ustaleń do dnia 31 marca 1933 r. Komorników, z którymi stosunek służbowy w tym terminie nie zostanie ustalony, należy zwolnić.

Aż do terminu ustalenia komornicy ci nie pobierają uposażenia ze Skarbu Państwa, mają natomiast prawo do pobierania całego, określonego w takse wynagrodzenia za czynności komorników.

§ 51. Komornicy sądowi, czynni w chwili wejścia w życie rozporządzenia niniejszego w okręgach Sądów Apelacyjnych w Poznaniu i Toruniu oraz w okręgu Sądu Okręgowego w Katowicach, pełnią nadal czynności komorników, przyczem od 1 stycznia 1933 r. służy im prawo pobierania części opłat w wysokości, określonej w § 40 rozporządzenia niniejszego.

Prezesi sądów apelacyjnych władni są najpóźniej do dnia 31 marca 1933 r. ustalić stosunek służbowy tych komorników na zasadach rozporządzenia niniejszego.

§ 52. W okresie ustalania prezesa sądów apelacyjnych władni są mianować na stanowiska komorników dotychczasowych komorników (§§ 50, 51), chociażby co do poziomu wykształcenia, praktyki i egzaminu nie odpowiadali warunkom, określonym w rozporządzeniu niniejszem.

§ 53. Komornicy komisoryjni, ustanowieni w okręgach Sądów Apelacyjnych w Poznaniu i Toruniu oraz w okręgu Sądu Okręgowego w Katowicach, mogą pełnić czynności egzekucyjne najpóźniej do dnia 31 marca 1933 r., jeżeli ustanowieni byli do odwołania. Komornicy komisoryjni, ustanowieni na czas określony, pełnią czynności egzekucyjne aż do upływu tego czasu.

§ 54. W okręgach Sądów Apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie sprawy dyscyplinarne komorników, wszczęte do dnia 31 marca 1933 r. w myśl dotychczasowych przepisów, toczą się do końca według tych przepisów.

§ 55. W ciągu sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego prezesa sądów apelacyjnych władni są w przypadkach wyjątkowych zwalniać w całości lub w części kandydatów od odbycia praktyki u komornika.

§ 56. W ciągu dwóch lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego mogą być mianowani w okręgach Sądów Apelacyjnych w Krakowie i Lwowie oraz Sądu Okręgowego w Cieszynie członkami komisji egzaminacyjnych, w miejsce członków z grona komorników, sekretarze sądowi, obznajmieni z czynnościami egzekucyjnymi.

§ 57. Z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego tracą moc z zastrzeżeniami, zawartymi w §§ 50, 51, 53, 54 wszelkie przepisy, dotyczące sądowych organów egzekucyjnych.

W okręgach Sądów Apelacyjnych w Krakowie i Lwowie oraz Sądu Okręgowego w Cieszynie przepisy te tracą moc z dniem 31 grudnia 1932 r.

§ 58. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*

Załączniki do rozp. Min. Sprawiedl.
z dnia 1 grudnia 1932 r. (poz. 886).

Wzór Nr. 1.

Nr. księgi prot. egz.

ŚWIADECTWO.

Pan
złożył w dniach
egzamin na stanowisko komornika z wynikiem
.

Dnia 193 . . . r.

(pieczęć)

Komisja egzaminacyjna przy Sądzie
Okręgowym w

Przewodniczący Komisji

Członkowie Komisji

Wzór Nr. 2.

